קוים ונקי

48 **שעות אחרי** מותו של מיקי אלבין ריכזנו את כל הנתונים שהיו בידינו וניתחנו את השאלה: איך מצא את מותו?

הגירסה המקובלת על הכל היתה באותה שעה שאלבין קפץ כדי להתאבד. הסתובבה גם שמועה מטורפת כאילו מישהם, שליחי אויביו, נכנסו לחדר בשעה שנעדרו ממנו החוקרים והשליכו אותו מבעד לחלון כדי לרצחו. אך הגירסה הכללית, המובנת מאליה, היתה שהתאבד.

ניתוח הנתונים הבהיר לנו כי זה רחוק מלהיות מובן מאליו. הגענו למסקנה שיש מידה גבוהה של סבירות לגירסה נגדית: שאלבין ניסה לברוח, אולי בהתקף של יאוש בלתי־רציונאלי.

ניתוח זה הוליד את הכותרת של שער הגליון האחרון: „פרשת אלבין — האם הוא ניסה לברוח?"

גירסה זו הדהימה ברגע הראשון, אך במחשבה שניה שיכנעה רבים. אומנם, רק עיתון אחד — חדשות — הזכיר שזוהי גירסת העולם הזה, ואילו כל שאר העיתונים פירסמו את הגירסה בשם עצמם.

הגירסה הלכה והתגברה, ולבסוף הודה גם מפכ"ל המישטרה שאין לדעת אם אלבין ביקש להתאבד או לברוח. בהיערך ראייה חותכת לכאן ולכאן, נשאר תיקו. האמת לא תיוודע בוודאות לעולם.

דילמה קשה

הגילוי של העולם הזה היה סנסציוני. הוא הרעיש את עולם־המישפט בארץ. רבים לא היו מוכנים להאמין כי הדברים אכן קרו כפי שתוארו. השבוע הוליד הגילוי המרעיש של אז החלטה לא פחות מרעישה של בית־המישפט העליון.

על חלקה בפרשה זו, לבזיה וחיסרי סיה, כותבת העורכת לענייני־פלילים של „העולם הזה", אילנה אלון, שהיא עצמה עורכת־דין:

יושב־ראש־המיזנון של בית־המישפט בתל־אביב ריפו את ידיו של עורך־הדין ציון אמיר. הם אמרו שלא כראי לו לערער על פסק־הדין של השופט אריה אבן־ארי. „גם בבית־המישפט העליון יושבים שופטים, וגם הם רק בני־אדם. אתה חושב שהם לא יעמדו מאחורי עמיתם מבית־המישפט המחוזי, ששכח את העדה?"

עורכי־דין הזהירו את אמיר כי יתכן שבית־המישפט העליון ישמור על כבוד העמית מבית־המישפט המחוזי אפילו על חשבון הסניגור. אך אמיר, עורך־דין צעיר ונמרץ, לא נבהל מכל ההפחדות. הוא הגיש את העיידעור, וחיכה בסקרנות לתוצאותיו.

הבנתי היטב את עורך־הדין אמיר, מכיוון שאותו מכשב של לחצים ופחדים פעל גם עליי, כאשר החלטתי לפרסם את הכתבה „הער שנשכח" (העולם הזה 2.1.85). אני מעריצה גדולה של בית־המישפט הישראלי, ורואה בו את מיבצרה האחרון של הדמוקרטיה במדינת־יש־ראל. כל פגיעה בו נראית לי מסוכנת ובלתי־רצויה.

לכן הייתי שרויה בדילמה קשה כאשר נתקלתי בתיק המישפט הזה, שבו הרשיע השופט את שלושת הנאשמים וכתב כי הוא מבסס זאת גם על־כך שהעד היחידי שיכול היה להעיד לטובתם, לא הוזמן לבית־המישפט. דפי־הפרוטוקול הראו בעליל כי אותו עד אכן העיד באוזני השופט אבן־ארי על פני 16 עמודים.

מצד אחד חששתי לפגוע ביוקרתם של בתי־המישפט, ובמיוחד בשופט אבן־ארי, שהוא אדם נעים־הליכות וחביב במיוחד על העיתונאים. אבל מצד שני נראה לי כי טיוח של מיקרה כזה יהיה מסוכן יותר מגילויו — וגם ינגוד את העקרונות הבסיסיים ביותר של העולם הזה.

נדמה לי שעבדתי על הכתבה הזו יותר זמן מאשר על כל כתבה אחרת שכתבתי. בדקתי שבע פעמים כל מילה וכל מיספר. בסופו של דבר נכנסתי גם ללישכת השופט וביקשתי את תגובתו. הוא היה אדיב מאוד, ואמר כי איננו זוכר את המיקרה, אבל אם זה אומנם קרה הרי שזו שגגה, ולטעות זה אנושי.

אחרי פירסום הכתבה היו הדיעות בבית־המישפט חלוקות. הרבה מאוד עורכי־דין הצדיקו את פירסום הדברים, וראו את הטעות בחומרה רבה. מאידך, היו כמה עורכי־דין, בעיקר אנשי־הפרקליטות, המופיעים לפני השופט אבן־ארי כמעט מדי יום ביומו, שכעסו והתמרמרו על פירסום הכתבה, הם אמרו כי מוטב היה להצניע את הענין.

„החלטתו הנבונה"

בנשימה עצורה המתינו כל המעורבים במישפט לגזר־הדין. כולם היו מעוניינים לראות כיצד יגיב השופט, ואיך יתקן את הטעות. אחרי שזו התבררה לו. להפתעת הכל לא חזר בו השופט מההרשעה, ולא תיקן את הכרעת־הדין, הוא הסביר את טעותו וכתב כי גם לאחר שנזכר בעדות, אין הוא רואה מקום לשנות את הכרעת־הדין ולזכות את הנאשמים. הוא הטיל על הנאשמים עונש של שנתיים מאסר בפועל, והיתרה על־תנאי. הוא גם לא היה מוכן לדחות את ביצוע גזר־הדין עד לאחר העירעור.

הסניגור, ציון אמיר, עירער לבית־המישפט העליון. בנימוקי העירעור סיפר את פרשת השגגה, וביקש את זיכוי הנאשמים.

כשבוע שעבר התברר כי אמיר צדק. בית־המישפט העליון, שדן בעניין בפגרה, אומנם לא העיר כל הערה לשופט דלמטה, אבל מאידך גם לא נזף בעורך־הדין ולא גינה אותו. להיפך. בית־המישפט העליון, אחרי ששמע את טענות הצדדים, הציע לתובעת ללכת מייד לפרקליט־המדינה ולבקשו להסכים לזיכוי.

הרמז היה ברור: אם יסכים פרקליט־המדינה לזיכוי, לא יהיה צורך לנמק את הזיכוי ולהסביר מה רעתם של שופטי בית־המישפט העליון על השגגה.

השופט אהרון ברק אמר זאת לפרקליטה בפי־רוש: „ביועץ־משפטי לממשלה לשעבר, אני מציע לך להתקשר עתה לפרקליט־המדינה שיסכים לזיכוי — שאם לא כן נכתוב פסק־דין שלא יהיה לכבוד העניין."

כאשר חזרה התובעת והביאה את הסכמתו של פרקליט־המדינה, אמר לה השופט גבריאל בך: „מסרי את ברכותינו לפרקליט־המדינה על החל־טתו הנבונה."

הנאשמים זוכו מכל אשמה.

הוקל לי מאוד — כי החלטה זו של בית־המישפט הצדיקה גם את חלקו של העולם הזה בפרשה זו (שלא הוזכר, אגב, אף בעיתון אחד בארץ).

חן־שלמים

(המשך מעמוד 3)

● היועצים החיצוניים הנזכרים בידיעה הינם מומחים, כל אחד בתחומו, המסייעים למישרד בהיקף של 15 עד 30 שעות בחודש, בנושאים ספציפיים שונים, ווזאת כדי לחסוך, ולא כדי לבזבז.

היועצים אינם יושבים במישרד הכלכלה והתיכנון ואינם יועציו של השר.

אהוד גרא, המנהל הכללי, מישרד הכלכלה והתיכנון, ירושלים

● ● ●

בכיכר, בבית־לחם

על חלומו של זובין מהטה, להופיע עם הפילהרמונית בקאהיר ובבייי־רות (העולם הזה 17.7).

מיפגש מוסיקלי יהודי־ערבי לא צריך להיות בגדר חלום אצל זובין מהטה. כנראה, שבקצב הרצחני, שבו הוא מנהל את חייו, נשכח ממנו אותו ערב־קיץ נפלא, ביולי 1968, עת ניצח בכיכר כנסיית־המולד שבבית־לחם, בחסות ראש עיריית בית־לחם של אותם ימים, אליאס בנדק, על הרקוויאם של ורדי, בביצוע התיזמורת ה־פילהרמונית הישראלית ובנוכחות אלפי מאזינים משני העמים.

נרב נתן, ירושלים

● ● ●

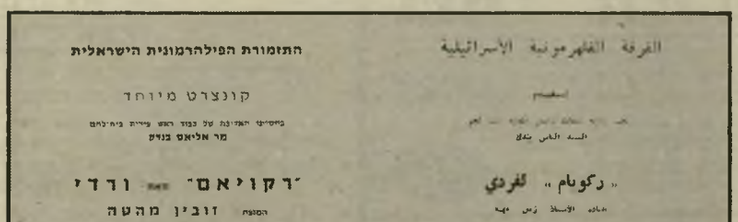

הזמנה לקונצרט בבית־לחם (1968)
חלום בערב־קיץ

האיש שלנו באיזמיר

על הצלת יהודים מהשואה, בעיקר־בות המחזה על קסטנר בקאמרי (העולם הזה 24.7).

40 שנים אחרי השואה הנוראית קל מאוד להעלות מחזה בקאמרי ולדבר על קסטנר. אבל אנחנו, השליחים הארצישראליים, שישבנו באותן שנים רחוקות וארורות בקושטא, וניסינו, בדרכים הדימיוניות ביותר, להציל עוד יהודי ועוד יהודי מן התופת, יודעים שהדברים לא היו כל־כך פשוטים.

היינו חייבים להיאחז בכל קש, ויהיה קלוש ככל שיהיה. רק לשם הדגמה, אני מבקש להעלות את פרשת איזמיר, אחת מפרשות־ההצלה הפחות ידועות.

באיזמיר התורכית נמצא יהודי עשיר, שהיו לו קשרים מצויינים עם דייגים יווניים, שהיו נעים, גם בעיצומם של ימי מילחמת־העולם, בין איי יוון לחוף המערבי של תורכיה. היהודי הזה הועיק את אחד מאנשינו מקושטא לאיזמיר ועד מהרה נקבע הסדר, שלמען האמת לא צפינו שיישא פרי: הדייגים הבטיחו להבריח יהודים מאתונה לאיזמיר — תמורת לירת שטרלינג זהב לנפש.

אבל, הפלא ופלא — הסידור עבר יפה מאוד. ומאות יהודים — גברים, נשים וטף — ניצלו בדרך זו מהשמדה.

ולאותה פרשה יש גם ספיח היסטורי: אנחנו התנינו עם הדייגים־המבריחים כי לא יבריחו בין היהודים לא־יהודי כלשהו (מחשש ממרגלים — מסתננים גרמניים). הדייגים קיימו את התנאי הזה, עד שיום אחד ניצב ראש הדייגים לפני האיש שלנו באיזמיר והודיע לו:

„אני יותר מדי מעריך אותך מלשקר לך: הלילה הפרנו את ההבטחה ובהפלגה לקחנו איתנו לא־יהודי אחד. פשוט לא היתה לי ברירה. הוא בן עירי, אחר פנדריאו. אבל לא רק שהוא לבטח אינו נאצי, אלא הוא פטריוט יווני גדול ואני בטוח שעוד יעשה גדולות למען עמיי."

אותו פנדריאו לא היה אלא גיאורגי פפנדריאו, לימים ראש ממשלת יוון ואביו של אנדריאס פפנדריאו, ראש־ממשלת יוון כיום.

דובר־צה"ל מכחיש בתוקף את הידיעה שהתפרסמה במדור תשקיף.

צה"ל ממשיך לדווח על כל נפגע של צה"ל במגע עם אוייב בדרום־לבנון, בהתאם לנוהלים הרגילים והקבועים בנושא, כפי שבוצעו מאז ומתמיד.

צה"ל רגיש מאוד לעניין ומקפיד לדווח על כל תקרית.

אפרים לפיד, דובר צה"ל

● ● ●

לורז' זה לא דורג'

על הכתיב הנכון של לודז'יה (העו־לם הזה 7.8).

איך פישלתם: מה פיתאום לודג'יה (מיפעל הטכסטיל בחולון, שהזכרתם בהקשר לפרשת אלבין). הלא כל ילד יודע שזה לודז'יה, על שם עיר־הטכסטיל הפולנית לודז', ממנה באו מייסדי המיפעל הזה בשנות ה־20.

הגיעה השעה שתבחינו בין דז' פולנית רכה לדג' אנגלית קשה. בקיצור: לודז' זה לא דורג'.

אברהם צוקרמן, חולון

● ● ●

צה"ל מקפיד לדווח

על בעיות הסברה בקשר לנפגעים ישראליים בדרום־לבנון (העולם הזה 7.8)

ואגב, האיש שלנו באיזמיר התעקש לשלם לירה שטרלינג של זהב גם עבור חליצתו של פפנדריאו.

דויד שוריץ, תל־אביב

● ● ●

מיכתבים למערכת

העולם הזה **שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מישפטיות או טכניות.**

דפיציט בריא

מאז ומתמיד היתה לשימעון פרס לשון מהירה. כפי שגם יכולים להוכיח דברים שאמר לפני שנים רבות, עת הובאו בגליון העולם הזה. **שהופיע השבוע לפני 25 שנה. וכך אמר אז סגן שר־הביטחון פרס בדיון על ענייני דיומא במרכז מפא"י:**

● **על דור ה„אספרסו"** (השם שניתן לנוער של ראשית שנות ה־60, על שם מכונות הרתחת הקפה, שנכנסו אז לאופנה ושמשקאותיהן היו מבוקשים מאוד על־ידי הצעירים): „מלבד בעיית לאן הערב? יש לנוער גם בעיית לאן הבוקר?"

● **על מצבה של קופת האוצר, הריקה:** „קראתי את סיפרו של (לינדון) ג'ונסון, סגנו של (הנשיא ג'ון) קנדי. הוא כותב שם שכל חברה בריאה בנויה על דפיציט. לתשומת־ליבו של (באותם הימים, שר־האוצר, לוי) אשכול: מבחינה זו אנו חברה בריאה מאוד!"